

Stagehandleiding mentoren reguliere studenten

Fijn dat je mentor bent van één van onze studenten uit de (verkorte) educatieve master. Alvast hartelijk dank voor je inzet!

Als mentor speel je een belangrijke rol in de lerarenopleiding. Je bent het eerste aanspreekpunt voor de student op de werkvloer en begeleidt hem of haar rechtstreeks in de klas. Jij zorgt ervoor dat de student zich welkom voelt op school en snel wegwijs raakt in de klaspraktijk, de lesopdracht, het beschikbare materiaal en de verwachtingen. Met jouw ervaring bied je een realistisch en ondersteunend kader waarin de student het leraarschap stap voor stap kan ontwikkelen.

1 Samen opstarten en afspraken maken

Een goede stage valt of staat met duidelijke afspraken. De stage kan officieel starten wanneer alle administratieve voorwaarden vervuld zijn, zoals een goedgekeurd stagerooster en de nodige stageovereenkomsten. Dit waarborgt een correcte omkadering en verzekering van alle betrokkenen.

Onze stagiairs lopen vakkenstage in volgende drie opleidingsonderdelen:

- Vakdidactiek 1
- Vakdidactiek 2
- Professioneel leraarschap

Per opleidingsonderdeel stellen we de periode voor waarin de stage moet plaatsvinden en stellen we een spreiding van de stage-uren voor. In principe is dit de richtlijn, maar maatwerk blijft mogelijk: na overleg tussen de student, jou als mentor en de vakstagebegeleider kan er indien nodig worden afgeweken van de opgelegde periode en/of spreiding. De student contacteert hiervoor de vakstagebegeleider.

Samen met de student leg je het definitieve stagerooster vast, bespreek je de lesonderwerpen en concretiseer je de rolverdeling (zeker bij co-teaching). Regelmatig overleg is hierbij nodig, zowel vooraf als tussentijds. Voor een vlot verloop gelden de volgende praktische regels:

- Lesvoorbereidingen: De student bezorgt de lesvoorbereiding en het bijhorend materiaal minstens twee werkdagen voor de stageles via het digitale portfolio. Zo heb je genoeg tijd om ze te bekijken, feedback te geven en eventueel bij te sturen op kwaliteit en haalbaarheid.
- Documenten voor feedback & evaluatie: Alle documenten die jij gebruikt voor de begeleiding vind je terug op de website voor mentoren via volgende [link](#).

- **Aanwezigheid:** Aanwezigheid is verplicht bij alle stageactiviteiten. Mocht de student wegens omstandigheden afwezig zijn, dan moet de student dit direct aan zowel jou (de mentor) als de vakstagebegeleider melden.

2 Begeleiding, feedback en evaluatie

Je begeleidt de student voornamelijk via observatie, feedback en reflectie. Na elke begeleide stageles geef je zowel mondelinge als schriftelijke feedback via het feedbackformulier dat terug te vinden is op de [mentorenwebsite](#). Je besteedt hierbij aandacht aan zowel sterke punten als groeikansen voor de student. Deze feedback vormt de basis voor de verdere ontwikkeling van de student en helpt om gericht te werken aan de competenties van het leraarschap.

Op het einde van de stage vul je de uitgebreidere evaluatierubric in. De vakstagebegeleider nodigt je vervolgens uit voor een afsluitend gesprek. Jouw input is zeer waardevol en wordt meegenomen in de uiteindelijke beoordeling door de opleiding.

3 Vakkenstages

3.1 Vakdidactiek 1

- 19/10/2026 - 29/11/2026
- 4u participerende observatie:
 - Student assisteert en neemt actief deel aan lesgebeuren om zo dynamiek en interactie tussen de leerlingen van dichtbij te ervaren.
- 2u per week
- documenten:
 - einde van stageperiode:
 - Stuur ingevulde **rubric observatiestage semester 1** naar het digitale portfolio van de student. Dit document vind je terug op de [mentorenwebsite](#).

3.2 Vakdidactiek 2

- 8/02/2027 - 21/03/2027 *
- 2u co-teaching of duo-teaching:
 - zie hieronder: aan de slag met co-teaching
- 7u begeleide stage:
 - ontwerpen en uitvoeren van lessen in de klaspraktijk met de mentor achteraan in de klas
- max. 2u per week en een minimale spreiding van 4 weken

- documenten:
 - na elke begeleide stageles:
 - Stuur ingevuld **feedbackformulier stage** naar het digitale portfolio van de student.
 - einde van stageperiode:
 - Stuur ingevulde **rubric begeleide stage semester 2** naar het digitale portfolio van de student.
 - Beide documenten vind je terug op de [mentorenwebsite](#).

* Neemt de student het opleidingsonderdeel professioneel leraarschap NIET op, dan mag de stage lopen van 8/02/2027 tot 7/05/2027

3.3 Professioneel leraarschap

- 28/09/2026 - 29/11/2026 of 22/03/207 - 07/05/2027 *
- 5u begeleide stage per vakdidactiek:
 - ontwerpen en uitvoeren van lessen in de klaspraktijk met de mentor achteraan in de klas
- 5u zelfstandige stage per vakdidactiek:
 - ontwerpen en uitvoeren van lessen in de klaspraktijk (zonder de mentor)
- documenten:
 - na elke begeleide stageles:
 - Stuur ingevuld **feedbackformulier stage** naar het digitale portfolio van de student.
 - einde van stageperiode:
 - Stuur ingevulde rubric begeleide en zelfstandige stage naar het digitale portfolio van de student.
 - Beide documenten vind je terug op de [mentorenwebsite](#).

Heeft de student het opleidingsonderdeel vakdidactiek 2 vorig academiejaar al afgewerkt, dan mag de stage lopen van 08/02/2027 tot 07/05/2027

4 Open communicatie en problemen aanpakken

Goede communicatie is dé sleutel tot een succesvolle stage. Als er zich onderweg problemen of knelpunten voordoen, zetten we in eerste instantie in op open overleg tussen jou en de student. Mocht dat niet volstaan, contacteer dan zeker de vakstagebegeleider of onderwijsleerbegeleider om samen naar een oplossing te zoeken. Bij aanhoudende of complexere problemen kan de stagecoördinator van de opleiding, Maggy Brusselmans (maggy.brusselmans@vub.be) worden ingeschakeld.

Heb je tussendoor vragen? Aarzel dan niet om contact op te nemen met de vakstagebegeleider. Een lijst van de vakstagebegeleiders vind je terug op de [mentorenwebsite](#).

5 Extra: aan de slag met co-teaching!

In het tweede semester maakt de student de overstap naar klassikale lessen. Om deze overgang soepel te laten verlopen én om direct te kunnen differentiëren in de klas, starten we met co-teaching (2 uur).

Wat is het idee? Het is in deze fase nog niet de bedoeling dat de student de les volledig alleen draait. Jullie vormen een duo. Twee leraren in de klas betekent dat je leerlingen veel gerichtere aandacht kunt geven, makkelijker kunt inspelen op niveauverschillen en direct feedback kunt geven. Daarnaast is het gewoon heel leerzaam om samen een les te ontwerpen en uit te voeren.

5.1 Jouw rol als mentor

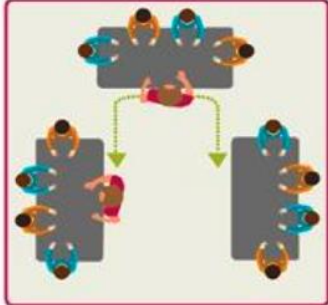
Tijdens de co-teachinglessen behoud jij de eindverantwoordelijkheid en het overzicht over de klas. Wel geef je de student een actieve rol. Na de co-teachinguren schuift de student door naar de begeleide stage (7 uur). Vanaf dat moment ontwerpt en geeft de student de lessen zelfstandig en neem jij plaats op de achtergrond voor observatie en feedback.

5.2 Hoe pakken jullie dit aan?

- **Vooraf plannen:** De student maakt een afspraak met je om het rooster en de onderwerpen door te nemen. Bespreek hierin ook meteen welke rolverdeling jullie voor ogen hebben.
- **Kies de juiste vorm:** Er zijn verschillende manieren om samen voor de klas te staan. Stem de vorm af op je lesdoel. We vragen de student om in de co-teachinglessen **minstens twee verschillende vormen** uit te proberen.
- **Lesvoorbereiding:** De student levert uiterlijk twee werkdagen van tevoren de lesvoorbereiding aan. Voor de co-teaching mag dit een beknopte versie zijn, zolang de eigen inbreng en taakverdeling maar helder zijn.

5.3 Vormen van co-teaching: 6 vormen

Vorm 1: mentor geeft les, student observeert gericht (one teach, one observe)	Vorm 2: mentor geeft les, student assisteert (one teach, one assist)	Vorm 3: parallel lesgeven (parallel teaching)
		
Vorm 4: meerdere leerplekken (station teaching)	Vorm 5: aangepast lesgeven (alternative teaching)	Vorm 6: team teaching (teaming)

5.3.1 Vorm 1: mentor geeft les, student observeert gericht (one teach, one observe)

De mentor geeft les terwijl de student data verzamelt over leerlingen in functie van leerlinggedrag (manieren van participeren, ...)

Mentor en student bespreken vooraf waarop bij deze observatieronde de focus ligt. Ze stemmen vooraf met elkaar af hoe geobserveerd wordt en analyseren nadien de verzamelde informatie.

5.3.2 Vorm 2: mentor geeft les, student assisteert (one teach, one assist)

De mentor geeft les, de student loopt onopvallend in de klas en begeleidt leerlingen waar nodig. De student heeft op dit moment een helikopterzicht en biedt ondersteuning waar nodig (individuele vragen beantwoorden, begeleiding van oefeningen, ...)

5.3.3 Vorm 3: parallel lesgeven (parallel teaching)

In sommige gevallen leren leerlingen meer wanneer de instructie in een kleinere groep gegeven wordt. Bij parallel lesgeven bieden de mentor en de student dezelfde informatie aan, maar splitsen ze de groep op en geven ieder les aan een kleinere groep.

5.3.4 Vorm 4: meerdere leerplekken (station teaching)

De mentor en de student verdelen de inhoud en de leerlingen aan wie ze de inhoud aanbieden. De groepen kunnen wisselen na een deel van de les/instructie.

5.3.5 Vorm 5: aangepast lesgeven (alternative teaching)

De mentor geeft les aan de grote groep, de student biedt een kleine groep ondersteuning in functie van differentiatie (remediëring, extra lessen, pre-teaching, ...).

5.3.6 Vorm 6: team teaching (teaming)

De mentor en de student staan samen voor de groep en hebben beide interactie met de groep. Alle variaties zijn mogelijk. Dit veronderstelt dat de verantwoordelijkheden gedeeld worden, de les samen voorbereid en geëvalueerd wordt.

5.4 Aanbevelingen

Het is belangrijk om goed met elkaar te overleggen en communiceren. De student dient alvorens te kunnen begeleiden en (gedeeltelijk) lesgeven een goed zicht te krijgen op jouw manier van lesgeven. Naast observatie, is het belangrijk om te investeren in gesprekken over wat jullie belangrijk vinden, wat jullie tijdens de lessen willen bereiken met de leerlingen en wat jullie van de leerlingen in de klas verwachten.

Beschouw co-teaching als middel, niet als doel op zich. Het doel is om beter te kunnen inspelen op verschillende noden bij leerlingen (meer welbevinden voor de leerlingen, beter onderwijs op maat en zinvolle methodieken voor leerkrachten).

De student heeft tot nu toe enkel ervaring met één-op-één lesgeven. Het is belangrijk om geleidelijk de vormen van co-teaching op te bouwen. Niet elke vorm moet in deze module aan bod komen. Het is de bedoeling dat de student gradueel werkt en steeds meer verantwoordelijkheid krijgt: van begeleiding, naar (gedeeltelijk) lesgeven.

5.5 Good practices in het kader van de co-teaching stage

	VORM 2 mentor geeft les, student assisteert	VORM 3 parallel lesgeven	VORM 4 meerdere werkplekken	VORM 5 aangepast lesgeven	VORM 6 team teaching
Educatieve master talen	Wanneer de leerlingen een schrijfvaardigheidsopdracht maken, helpt de stagiair waar nodig, net als de mentor.	Bij het begrijpen en schematiseren van een tekst uit hun handboek geschiedenis wordt de klas in 2 gedeeld. De taatzwakkere leerlingen bekijken de tekst met de mentor en de taalsterkere leerlingen met de stagiair.	De leerlingen moeten een lesuur lang werken aan de hiaten in hun schriftelijke taalvaardigheid. Ze kiezen zelf het onderdeel waaraan ze moeten/willen werken (werkwoordspelling, zinsconstructies, taalfouten ...). Mentor en stagiair geven uitleg en bieden begeleiding bij de verschillende groepen.	Bij het inoefenen van nieuwe grammatica, verbetert de stagiair de oefeningen met de grootste groep leerlingen. De leerkracht neemt enkele leerlingen die theorie nog niet onder de knie hebben bij zich en legt de grammatica nogmaals stapsgewijs uit.	Bij een spreekvaardigheids-oefening geven zowel de mentor als de stagiair feedback. (al dan niet afwisselend of samen)
Educatieve master wetenschappen en technologie	Een praktijkles met leerlingenproefjes waarbij de mentor de algemene uitleg geeft. De stagiair begeleidt mee tijdens het uitvoeren van de proefjes.	Bij het uitvoeren van een belangrijke proef wordt de klas opgesplitst in 2 groepen. De proef wordt in beide groepen begeleid (groep 1 door de leerkracht, groep 2 door de stagiair). Zo hebben de leerlingen een beter zicht en kunnen de leerlingen iets meer zelf doen.	De leerstof statistiek wordt in drie groepen aangebracht (met Excel, met het grafisch rekentoestel, manueel). Mentor geeft instructies en begeleidt bij het GRT, stagiair bij het werken met Excel. Het manuele is herhaling en gebeurt met een BZL.	Een deel van de leerlingen begrijpt het onderdeel functies nog niet zo goed. Deze leerlingen worden apart genomen door de stagiair. De mentor bekijkt met de andere groep verdiepende en uitbreidingsopdrachten.	Bij het herhalen of bekijken van een theoretisch deel stelt de leerkracht gerichte vragen aan de leerlingen terwijl de stagiair het bordschema aanvult/maakt.

Educatieve master cultuurwetenschappen & gedragswetenschappen	Tijdens een debat modereert de stagiair het debat terwijl de leerkracht observeert, evalueert en feedback geeft.	Bij argumentatie-oefeningen worden de lln in groepjes verdeeld en begeleiden mentor en stagiair apart de groepjes	Hoekenwerk met doorschuifstelsel: mentor en stagiair verdelen de hoeken onderling, geven toelichting en begeleiden de leerlingen die in de hoeken samen aan het werk zijn.	Tekstanalyse: er worden teksten voorzien van verschillende moeilijkheidsgraden. Leerlingen kiezen welke tekst ze willen lezen en bespreken. Stagiair en mentor verdelen de teksten en bijhorende begeleiding onderling.	Een groepsgesprek kan begeleid worden door stagiair en mentor: beiden vragen door en zorgen ervoor dat alle leerlingen aan bod komen.
Educatieve master cultuurwetenschappen maatschappijwetenschappen & economie	De mentor organiseert een excursie. De stagiair wordt ingezet als extra begeleider en helpt de mentor bij het begeleiden van de groep. Hij/zij kan eventueel ook wat extra uitleg geven bij een bepaald onderdeel van de uitstap.	Grote klassen worden voor lessen waar interactie centraal staat gesplitst om elkeen ruim aan bod te laten komen.	Bij de behandeling van de les over hedendaagse kunst worden er een aantal werkplekken voorzien. Elke werkplek handelt aan de hand van diverse verwerkingsopdrachten over een andere kunstenaar. Mentor en stagiaire verdelen de taken.	Tijdens boekhoudlessen wordt na een tussentijdse formatieve evaluatie gedifferentieerd lesgegeven door de verwerving/verwerking apart te hernemen voor leerlingen met lage leerstatus.	De leerlingen presenteren een groepsopdracht. De stagiair wordt aangesteld als jurylid (onafhankelijke beoordelaar). Zowel het jurylid als het publiek en de mentor kunnen dan feedback geven.

5.5.1

5.6 Bronnen

Fluijt, D., Struyf, E. & Bakker, C. (2016). *Samen lesgeven. Co-teaching in de praktijk*. Kalmthout: Pelckmans Pro.

GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (2016). *Samen op zoek naar een houvast en methodieken. Een interview met Marijn Vandeveld*. Geraadpleegd op 10 juni 2016, van <http://helemaalgo.g-o.be/17maa16/segment-01/co-teaching#co-teaching/7752>

5.7 Verder lezen

Fluijt, D. (2014). *Prisma co-teaching*. Leuven: Acco.

Friend, M. & Bursuck, W.D. (2009). *Including students with special needs. A practical guide for classroom teachers*. Boston: Allyn & Bacon.

Inclusive Classrooms Project (2011). *Six co-teaching structures*. Geraadpleegd op 10 juni 2016, van <http://www.inclusiveclassrooms.org/inquiries/6-co-teaching-structures>

Klasse (2016). *Hoe begin je aan co-teaching?*. Geraadpleegd op 10 juni 2016, van <https://www.klasse.be/33930/hoe-begin-aan-co-teaching/>

Klasse (2016). *Leraar Jan-Bart gaat vreemd*. Geraadpleegd op 10 juni 2016, van <https://www.klasse.be/36941/leraar-jan-bart-gaat-vreemd-co-teaching-en-clil/>

Mitchell, D. (2015). *Wat écht werkt. 27 evidence-based strategieën voor het onderwijs*. Huizen: Pica.

